

**Reglementare finală
Martie 2025**

Standardele Internaționale de Educație™

**Standardul Internațional
de Educație 4, Dezvoltarea
profesională inițială – valorile,
etica și atitudinile profesionale
(revizuit)**

IES™

Tradus de:

**International
Federation
of Accountants®**

Despre IFAC

IFAC, prin conectarea și unirea membrilor săi, face ca profesia contabilă să fie cu adevărat globală.

Organizațiile membre ale IFAC sunt campioane ale integrității și calității profesionale și își poartă cu mândrie statutul de membru ca pe un simbol al recunoașterii internaționale.

IFAC și membrii săi lucrează împreună pentru a modela viitorul profesiei prin învățare, inovare, o voce colectivă și angajamentul față de interesul public.

Despre Standardele Internaționale de Educație

Standardele Internaționale de Educație (IES-uri), emise de IFAC, oferă o bază recunoscută la nivel global pentru educația profesională contabilă. Organizațiile membre ale IFAC – campioane ale calității și integrității profesionale – folosesc IES-urile pentru a crea contabili puternici, etici și competenți care deservește interesul public. Lucrând împreună, IFAC și membrii săi modelează viitorul profesiei prin învățare, inovare și un angajament colectiv față de excelență.

STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE EDUCAȚIE 4, DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ INIȚIALĂ – VALORILE, ETICA ȘI ATITUDINILE PROFESIONALE (2026)

CUPRINS

	Punctul
Introducere	
Domeniul de aplicare al prezentului standard	1-6
Data intrării în vigoare	7
Obiectiv	8
Dispoziții	
Cadrul general al valorilor, eticii și atitudinilor profesionale	9
Dispozițiile de etică relevante	10
Obiectivele educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale	11
Revizuirea programelor de educație profesională contabilă	12
Activitatea de reflectare	13
Evaluarea formală a valorilor, eticii și atitudinilor profesionale	14
Materiale explicative	
Referințe la definițiile cuprinse în reglementările IAASB și IESBA	A1
Domeniul de aplicare al prezentului standard	A2-A10
Obiectiv	A11
Cadrul general al valorilor, eticii și atitudinilor profesionale	A12-A14
Dispozițiile de etică relevante	A15
Obiectivele educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale	A16-A34
Revizuirea programelor de educație profesională contabilă	A35-A36
Activitatea de reflectare	A37-A41
Evaluarea formală a valorilor, eticii și atitudinilor profesionale	A42-A43
Anexa 1: Descrierea nivelurilor cunoștințelor	

Introducere

Domeniul de aplicare al prezentului standard (a se vedea punctele A2-A10)

1. Standardul Internațional de Educație (IES) 4 prescrie obiectivele educaționale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le îndeplinească până la finalul Dezvoltării Profesionale Inițiale (DPI) în ceea ce privește valorile, etica și atitudinile profesionale. Valorile, etica și atitudinile profesionale sunt caracteristicile care îi identifică pe profesioniștii contabili ca membri ai unei profesii. Acestea includ principiile de conduită (de exemplu, principiile de etică) asociate în general cu caracteristicile distinctive ale conduitei profesionale și considerate esențiale pentru definirea acestora.
2. IES 4 se adresează organizațiilor membre ale International Federation of Accountants (IFAC). Organizațiile membre ale IFAC au responsabilitatea de a se asigura că DPI corespunde dispozițiilor din cadrul IES 4. În plus, IES 4 poate fi util pentru organizațiile educaționale, angajatori, organisme de reglementare, autoritățile guvernamentale și orice alte părți interesate care susțin educația și dezvoltarea candidaților la titlul de profesionist contabil.
3. Procesul de învățare și dezvoltare continuă pe tot parcursul carierei unui profesionist contabil; prin urmare, valorile, etica și atitudinile profesionale acumulate pe parcursul DPI sunt, de asemenea, relevante pentru dezvoltarea profesională continuă (DPC) deoarece carierele profesioniștilor contabili se modifică, iar profesioniștii contabili sunt expuși unei game din ce în ce mai mari de amenințări în ce privește etica.
4. IES 4 integrează dispozițiile de etică relevante în educația profesională contabilă. Aceste dispoziții de etică relevante stabilesc, în mod normal, cinci principii fundamentale de etică¹ pentru profesioniștii contabili (integritatea; obiectivitatea; competența profesională și atenția cuvenită; confidențialitatea; și conduita profesională).
5. IES 4 specifică ariile de competență și obiectivele educaționale care descriu valorile, etica și atitudinile profesionale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le acumuleze până la finalul DPI. IES 2, *Dezvoltarea profesională inițială – competențele tehnice* (2026), și IES 3, *Dezvoltarea profesională inițială – abilitățile profesionale* (2026), specifică ariile de competență și obiectivele educaționale relevante pentru domeniile lor țintă din cadrul DPI. Împreună, aceste IES-uri specifică ariile de competență și obiectivele educaționale care descriu competențele profesionale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le acumuleze până la finalul DPI.
6. Definițiile și explicațiile aferente termenilor-cheie utilizați în IES și în *Cadrul general pentru Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniștii contabili și candidații la titlul de profesionist contabil* (2015) sunt prezentate în *Glosarul de termeni* (2026) din Standardele Internaționale de Educație. În Materialele explicative sunt incluși, de asemenea, termeni suplimentari din cadrul reglementărilor International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) și International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA).

Data intrării în vigoare

7. IES 4 intră în vigoare de la 1 iulie 2026.

¹ Principiile fundamentale, Manualul privind Codul etic internațional pentru profesioniștii contabili (inclusiv Standardele Internaționale privind Independența) al IESBA – Ediția 2024, Secțiunea 110.

Obiectiv (a se vedea punctul A11)

8. Obiectivul IES 4 este de a stabili care sunt valorile, etica și atitudinile profesionale pe care candidații la titlul de profesionist contabil trebuie să le dezvolte și să le demonstreze până la finalul DPI pentru a putea îndeplini un rol ca profesioniști contabili.

Dispoziții

Cadrul general al valorilor, eticii și atitudinilor profesionale (a se vedea punctele A12-A14)

9. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să furnizeze, prin intermediul programelor de educație profesională contabilă, un cadru general al valorilor, eticii și atitudinilor profesionale astfel încât candidații la titlul de profesionist contabil (a) să aplice scepticismul profesional și să își exercite raționamentul profesional și (b) să acționeze într-o manieră etică ce este în interesul public.

Dispozițiile de etică relevante (a se vedea punctul A15)

10. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să integreze dispozițiile de etică relevante în toate programele de educație profesională contabilă pentru candidații la titlul de profesionist contabil.

Obiectivele educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale (a se vedea punctele A16-A34)

11. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să prescrie obiectivele educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale care trebuie îndeplinite de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI. Aceste obiective educaționale trebuie să le includă pe cele enumerate în Tabelul A.

Tabelul A: Obiectivele educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale

Aria de competență (Nivelul cunoștințelor²)	Obiectivele educaționale
(a) Scepticismul profesional și raționamentul profesional (Intermediar)	(i) Aplicarea curiozității la colectarea și evaluarea datelor și informațiilor.
	(ii) Aplicarea tehnicilor de reducere a subiectivismului la rezolvarea problemelor, elaborarea raționamentelor, luarea deciziilor în cunoștință de cauză, formularea unor concluzii fundamentate și comunicarea cu diverse părți interesate.
	(iii) Aplicarea gândirii critice la identificarea și evaluarea alternativelor pentru a determina demersurile adecvate.
(b) Principiile de etică (Intermediar)	(i) Explicarea importanței dispozițiilor de etică relevante pentru toate activitățile profesionale.
	(ii) Aplicarea dispozițiilor de etică relevante în cazul tuturor activităților profesionale.
	(iii) Aplicarea principiilor de etică fundamentale în activitățile de colectare, generare, stocare, accesare, utilizare, partajare sau raportare a datelor și informațiilor.
	(iv) Identificarea amenințărilor la adresa conformității cu principiile de etică fundamentale.

² Nivelul cunoștințelor pentru o arie de competență identifică nivelul care trebuie atins până la finalul DPI (conform Anexei 1).

Aria de competență (Nivelul cunoștințelor²)	Obiectivele educaționale
	(v) Evaluarea importanței amenințărilor la adresa conformității cu principiile de etică fundamentale și tratarea acestora într-o manieră adecvată.
(c) Angajamentul față de interesul public (Intermediar)	(i) Explicarea rolului și importanței eticii în cadrul profesiei și în raport cu conceptul de responsabilitate socială.
	(ii) Explicarea rolului și importanței eticii în raport cu afacerile și buna guvernare.
	(iii) Analizarea interrelației dintre etică și legislație, inclusiv a relației dintre legi, reglementări și interesul public.
	(iv) Analizarea consecințelor unui comportament neetic asupra persoanelor, profesiei și publicului.

Revizuirea programelor de educație profesională contabilă (a se vedea punctele A35-A36)

12. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să revizuiască și să actualizeze periodic programele de educație profesională contabilă care sunt proiectate pentru îndeplinirea obiectivelor educaționale specificate în IES 4.

Activitatea de reflectare (a se vedea punctele A37-A41)

13. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să proiecteze activitățile de învățare și dezvoltare legate de valorile, etica și atitudinile profesionale pentru candidații la titlul de profesionist contabil în așa fel încât să includă o activitate de reflectare care este formalizată și documentată.

Evaluarea formală a valorilor, eticii și atitudinilor profesionale (a se vedea punctele A42-A43)

14. Organizațiile membre ale IFAC trebuie să stabilească activitățile de evaluare formală adecvate pentru a evalua valorile, etica și atitudinile profesionale ale candidaților la titlul de profesionist contabil.

Materiale explicative

Referințe la definițiile cuprinse în reglementările IAASB și IESBA

- A1. IES 4 utilizează următorii termeni definiți deja în reglementările IAASB și IESBA.

Tabelul B: Definițiile IAASB și IESBA adoptate în IES 4

Termenul definit	Definiția din reglementările IAASB și IESBA
Scepticism profesional (IAASB) ³	O atitudine care include o minte curioasă, atenție la condițiile care ar putea indica posibile denaturări și o evaluare critică a probelor.
Raționament profesional (IESBA) ⁴	Raționamentul profesional constă în aplicarea pregătirii, cunoștințelor, abilităților și experienței profesionale relevante proporțional cu faptele și circumstanțele, luând în considerare natura și domeniul de aplicare al activităților profesionale specifice, precum și interesele și relațiile implicate.

Domeniul de aplicare al prezentului standard (a se vedea punctele 1-6)

- A2. Un candidat la titlul de profesionist contabil este o persoană care a început un program de educație profesională contabilă ca parte a DPI. DPI reprezintă procesul de învățare și dezvoltare prin intermediul căruia candidații la titlul de profesionist contabil dobândesc inițial competența necesară pentru a îndeplini rolul de profesioniști contabili. DPI este fundamentată pe educația generală și include educația profesională contabilă, experiența practică și evaluarea. DPI continuă până când candidații la titlul de profesionist contabil pot demonstra că dețin competența profesională necesară îndeplinirii rolurilor alese de ei în cadrul profesiei contabile.
- A3. Valorile, etica și atitudinile profesionale sunt definite drept conduita profesională și caracteristicile care îi identifică pe profesioniștii contabili ca membri ai unei profesii. Acestea includ principiile de etică asociate în general cu caracteristicile distinctive ale conduitei profesionale și considerate esențiale pentru definirea acestora.
- A4. Valorile, etica și atitudinile profesionale includ un angajament față de (a) competențele tehnice și abilitățile profesionale, (b) conduita etică (de exemplu, independența, obiectivitatea, confidențialitatea și integritatea), (c) maniera profesională (de exemplu, atenția cuvenită, punctualitatea, curtoazia, respectul, responsabilitatea și credibilitatea), (d) urmărirea excelenței (de exemplu, angajamentul față de perfecționarea continuă și învățarea pe tot parcursul vieții) și (e) responsabilitatea socială (de exemplu, conștientizarea și luarea în considerare a interesului public).
- A5. Dispozițiile de etică relevante⁵ sunt definite ca fiind acele dispoziții de etică ce se aplică în cazul profesioniștilor contabili, fiind alcătuite în general din *Codul etic internațional pentru profesioniștii contabili (inclusiv Standardele Internaționale privind Independența) al International Ethics Standards Board for Accountants* (Codul IESBA) împreună cu orice dispoziții naționale care sunt mai restrictive.

³ Scepticism profesional (în contextul ISAE 3000 (revizuit)), Glosar de termeni, *Manualul de reglementări internaționale de control al calității, audit, revizuire, alte servicii de asigurare și servicii conexe – Ediția 2023-2024, Volumul I.*

⁴ *Manualul privind Codul etic internațional pentru profesioniștii contabili (inclusiv Standardele Internaționale privind Independența) al IESBA – Ediția 2024, punctul 120.5 A4.*

⁵ Glosar de termeni, *Manualul de reglementări internaționale de control al calității, audit, revizuire, alte servicii de asigurare și servicii conexe – Ediția 2023-2024, Volumul I.*

- A6. Competența profesională poate fi descrisă și clasificată în mai multe moduri. În contextul IES-urilor, competența profesională reprezintă capacitatea de a îndeplini un rol conform unui standard definit. Competența profesională transcende cunoașterea principiilor, standardelor, conceptelor, faptelor și procedurilor; ea reprezintă integrarea și aplicarea (a) competențelor tehnice, (b) abilităților profesionale și (c) valorilor, eticii și atitudinilor profesionale.
- A7. La nivel internațional, există diferențe legale și de reglementare importante care determină momentul calificării (sau al autorizării) profesioniștilor contabili. Fiecare organizație membră a IFAC poate defini relația adecvată dintre finalul DPI și momentul calificării (sau al autorizării) pentru membrii săi.
- A8. Includerea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în DPI reprezintă fundamentul pentru îndeplinirea rolului de profesionist contabil. Dezvoltarea ulterioară a valorilor, eticii și atitudinilor profesionale reprezintă unul dintre punctele centrale ale DPC, care este tratată în IES 7 *Dezvoltarea profesională continuă* (2020).
- A9. O arie de competență este o categorie pentru care se poate specifica un set de obiective educaționale conexe. Ariile de competență care țin de valorile, etica și atitudinile profesionale includ principiile de etică, precum și scepticismul profesional și raționamentul profesional; ariile de competență care țin de competențele tehnice includ contabilitatea financiară și raportarea financiară, fiscalitatea și economia; iar ariile de competență care țin de abilitățile profesionale includ competențele intelectuale și organizaționale.
- A10. Obiectivele educaționale determină conținutul și profunzimea cunoștințelor, înțelegerii și aplicării necesare pentru fiecare arie de competență specificată. Obiectivele educaționale pot fi îndeplinite în contextul unui mediu de lucru sau al unui program de educație profesională contabilă.

Obiectiv (a se vedea punctul 8)

- A11. Stabilirea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale pe care un candidat la titlul de profesionist contabil trebuie să le dezvolte și să le demonstreze servește mai multor scopuri. Astfel este protejat interesul public, este îmbunătățită calitatea activității profesioniștilor contabili și este promovată credibilitatea profesiei contabile.

Cadrul general al valorilor, eticii și atitudinilor profesionale (a se vedea punctul 9)

- A12. Cadrul general al valorilor, eticii și atitudinilor profesionale poate fi stabilit prin dispozițiile de etică relevante, de exemplu abordarea privind cadrul general conceptual stabilită în Codul IESBA.
- A13. Conform dispozițiilor de etică relevante, profesioniștii contabili acceptă responsabilitatea de a acționa în interesul public. În consecință, acțiunile unui profesionist contabil nu au scopul exclusiv de a satisface nevoile unui anumit client sau angajator.
- A14. Prin stabilirea unor activități de învățare și dezvoltare care acoperă valorile, etica și atitudinile profesionale, organizațiile membre ale IFAC promovează angajamentul candidaților la titlul de profesionist contabil de a acționa în interesul public. Acționarea în interesul public include: (a) dezvoltarea conștientizării și preocupărilor în ce privește impactul asupra publicului; (b) dezvoltarea sensibilității față de responsabilitățile sociale; (c) învățarea pe tot parcursul vieții; (d) o predispoziție pentru calitate, credibilitate, responsabilitate, punctualitate și curtoazie; și (e) respectul pentru legi și reglementări. Prin urmare, profesioniștii contabili contribuie la încrederea în funcționarea piețelor și a economiei în general.

Dispozițiile de etică relevante (a se vedea punctul 10)

A15. În cadrul unui program de educație profesională contabilă, valorile, etica și atitudinile profesionale ar putea fi tratate inițial ca un curs sau ca o disciplină separat(ă). Totuși, pe măsură ce candidații la titlul de profesionist contabil progresează, integrarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în alte cursuri sau discipline încurajează recunoașterea și luarea în considerare a implicațiilor etice mai generale.

Obiectivele educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale (a se vedea punctul 11)

Dezvoltarea obiectivelor educaționale

- A16. Tabelul A enumeră obiectivele educaționale aferente valorilor, eticii și atitudinilor profesionale care trebuie îndeplinite de către candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI, indiferent de ce specializare contabilă sau ce rol contabil își vor alege în viitor. Aceste obiective educaționale reprezintă baza care le permite profesioniștilor contabili să își dezvolte specializări în diferite roluri contabile, de exemplu ca partener într-o misiune de audit, ca specialist în fiscalitate sau ca manager în domeniul raportării privind sustenabilitatea.
- A17. Reglementările IAASB guvernează misiunile de audit, revizuire, asigurare și servicii conexe care sunt efectuate în conformitate cu standardele internaționale. Deși termenul scepticism profesional este definit în mod specific în contextul misiunilor de asigurare, atitudinile, abilitățile și comportamentele care contribuie la scepticismul profesional sunt relevante pentru toți candidații la titlul de profesionist contabil, indiferent de rolul pe care urmează să îl îndeplinească în calitate de profesionist contabil. Ca urmare, DPI include activități de învățare și dezvoltare care tratează abilitățile, atitudinile și comportamentele necesare astfel încât candidații la titlul de profesionist contabil să aibă capacitatea de a aplica scepticismul profesional. Abilitățile, atitudinile și comportamentele care contribuie la scepticismul profesional se dezvoltă în continuare ulterior DPI, prin intermediul DPC.
- A18. La proiectarea programelor de educație profesională contabilă, este posibil ca cele trei arii de competență enumerate în Tabelul A să nu fie identice cu denumirile cursurilor sau disciplinelor prescrise. De asemenea, obiectivele educaționale asociate cu o arie de competență (de exemplu, principiile de etică) pot fi îndeplinite prin intermediul mai multor cursuri sau discipline. Îndeplinirea anumitor obiective educaționale (de exemplu, cele din categoria scepticismului profesional și raționamentului profesional) se poate extinde de-a lungul a mai multe cursuri sau discipline diferite, fiind posibil ca niciunul să nu fie dedicat (niciuna să nu fie dedicată) exclusiv acelei arii de competență. În plus, ordinea în care ariile de competență sunt incluse într-un program de educație profesională contabilă poate fi diferită de ordinea prezentată în Tabelul A (de exemplu, angajamentul față de interesul public este prezentat spre finalul listei privind ariile de competență din Tabelul A, dar poate fi tratat într-o fază anterioară a unui program de educație profesională contabilă).
- A19. Obiectivele educaționale sunt create pentru a permite interpretarea bazată pe principii de către organizațiile membre ale IFAC în timpul proiectării programelor lor de educație profesională contabilă. De exemplu, în cadrul principiilor de etică, obiectivul educațional (iii) se referă la date și informații, care includ date și informații atât financiare, cât și nefinanciare.
- A20. Există numeroase modalități de a descrie și clasifica nivelurile cunoștințelor. Descrierea realizată în sensul IES este disponibilă în Anexa 1, Descrierea nivelurilor cunoștințelor.
- A21. În Tabelul A, fiecărei arii de competență i-a fost alocat un nivel al cunoștințelor care trebuie atins de candidații la titlul de profesionist contabil până la finalul DPI. Acest nivel al cunoștințelor arată nivelul de ambiguitate, complexitate și incertitudine în care se așteaptă să fie demonstrate obiectivele

educaționale relevante. Împreună, obiectivele educaționale și nivelul cunoștințelor aferent ariei de competență oferă informații care ajută organizațiile membre ale IFAC să își proiecteze propriile programe de educație profesională contabilă.

- A22. Ariile de competență ale IES 4 sunt la nivel intermediar. Organizațiile membre ale IFAC stabilesc modalitatea adecvată de a include obiectivele educaționale din IES 4 în proiectarea programelor lor de educație profesională contabilă la un nivel moderat de ambiguitate, complexitate și incertitudine.
- A23. În cadrul programelor de educație profesională contabilă, un organism membru al IFAC poate: (a) include arii de competență suplimentare; (b) crește nivelul cunoștințelor pentru anumite arii de competență; sau (c) stabili obiective educaționale suplimentare care nu sunt specificate în IES 4. Acest lucru se poate întâmpla atunci când o organizație membră a IFAC îi pregătește pe candidații la titlul de profesionist contabil pentru a lucra într-un anumit domeniu de activitate (de exemplu, în sectorul public) sau într-un anumit rol (de exemplu, contabil de gestiune sau auditor).

Selectarea activităților de învățare și dezvoltare

- A24. Organizațiile membre ale IFAC, instituțiile de învățământ și alte părți interesate sunt încurajate să identifice cea mai adecvată abordare de învățare și de dezvoltare a valorilor, eticii și atitudinilor profesionale, ținând cont de contextul național și cultural.
- A25. Pentru determinarea abordării necesare pentru îndeplinirea obiectivelor educaționale, mixul de activități de învățare și dezvoltare ar putea include o combinație de programe educaționale structurate și experiență practică. Această combinație ar putea fi organizată în așa fel încât să le ofere candidaților la titlul de profesionist contabil o oportunitate adecvată de a experimenta aplicarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale la locul de muncă.
- A26. La stabilirea activităților de învățare și dezvoltare, organizațiile membre ale IFAC, instituțiile de învățământ și alte părți interesate pot face distincție între (a) educarea candidaților la titlul de profesionist contabil cu privire la valorile, etica și atitudinile profesionale și (b) dezvoltarea și menținerea unui mediu adecvat pentru o conduită etică. Dezvoltarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale poate fi realizată prin intermediul DPI și continuă pe tot parcursul carierei, făcând parte din activitățile destinate DPC și învățarea pe tot parcursul vieții.
- A27. Organizațiile membre ale IFAC, instituțiile de învățământ și alte părți interesate ar putea lua în considerare utilizarea unor abordări participative care pot spori dezvoltarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale. Câteva exemple includ:
- (a) Simulările;
 - (b) Discutarea unor bibliografii și materiale online selectate;
 - (c) Analizarea unor studii de caz care presupun situații economice care prezintă amenințări la adresa eticii;
 - (d) Discutarea deciziilor și constatărilor disciplinare;
 - (e) Seminare cu vorbitori cu experiență în procesul decizional corporativ sau profesional; și
 - (f) Utilizarea forumurilor online și a comunităților de discuții.
- A28. Abordările participative ar putea determina candidații la titlul de profesionist contabil să conștientizeze mai mult implicațiile etice și posibilele conflicte care afectează persoanele și afacerile care pot apărea ca urmare a necesității de a lua decizii de management complexe.

Scepticismul profesional și raționamentul profesional – obiectivele educaționale

- A29. Aplicarea tehnicilor de reducere a subiectivismului din comunicările părților interesate include luarea în considerare a modului în care poate apărea subiectivismul în timpul comunicărilor formale (de exemplu, rapoartele financiare cu scop general) și în comunicările informale. Tipurile de subiectivism pot varia în funcție de scopul, conținutul și metoda de transmitere ale comunicării.
- A30. Dezvoltarea profesională în ariile aferente scepticismului profesional și raționamentului profesional nu este întotdeauna simplă. Planificarea unei educații și unei dezvoltări eficiente în aceste arii implică atenția cuvenită și poate include metode de învățare în care mentoratul, activitatea de reflecție, timpul și experiența practică joacă un rol esențial.

Principiile de etică – obiectivele educaționale

- A31. Valorile, etica și atitudinile profesionale se aplică în cazul tuturor acțiunilor întreprinse de profesioniștii contabili în această calitate. Deținerea (a) cunoștințelor și înțelegerii necesare cu privire la conceptele etice, teoriile etice și principiile fundamentale de etică profesională și (b) oportunitatea de a practica aplicarea acestora într-un alt loc decât locul de muncă îi pot ajuta pe candidații la titlul de profesionist contabil să recunoască și să trateze amenințările la adresa eticii.
- A32. Educația și dezvoltarea candidaților la titlul de profesionist contabil în ce privește principiile de etică și amenințările la adresa eticii ar putea trata: (a) amenințările la adresa eticii specifice cu care este probabil să se confrunte toți profesioniștii contabili, (b) acele amenințări la adresa eticii cu care este mai probabil să se confrunte profesioniștii contabil în anumite roluri și (c) principalele considerente privind elaborarea unor răspunsuri adecvate la astfel de amenințări la adresa eticii.
- A33. Evidențierea principiilor de etică poate fi realizată prin încurajarea candidaților la titlul de profesionist contabil: (a) să identifice orice implicații și conflicte etice aparente în activitatea lor sau în mediul lor de activitate, (b) să își formeze opinii preliminare cu privire la astfel de evenimente și (c) să le discute cu supraveghetorii lor în ce privește experiența practică.
- A34. Candidații la titlul de profesionist contabil se pot confrunta adesea cu amenințări la adresa eticii și potențiale dileme în cursul perioadei de experiență practică. Persoanele responsabile cu proiectarea și supravegherea programelor de experiență practică le-ar putea oferi candidaților la titlul de profesionist contabil îndrumări cu privire la necesitatea consultării angajatorilor, mentorilor sau supraveghetorilor din mediul lor de activitate sau a unei organizații membre a IFAC atunci când există dubii cu privire la aspectele etice aferente unui demers sau unei situații.

Revizuirea programelor de educație profesională contabilă (a se vedea punctul 12)

- A35. Programele de educație profesională contabilă sunt proiectate pentru a-i ajuta pe candidații la titlul de profesionist contabil să își dezvolte nivelul de competență profesională necesar până la finalul DPI. Astfel de programe pot include educația formală furnizată prin intermediul unor calificări și cursuri oferite de universități, alți furnizori de educație superioară, organizațiile membre ale IFAC și angajatori, precum și al instruirii la locul de muncă. Proiectarea programelor de educație profesională contabilă oferite pe parcursul DPI poate implica așadar un aport substanțial de la alte părți interesate decât organizațiile membre ale IFAC.
- A36. Cerința privind revizuirea și actualizarea periodice ale programelor de educație profesională contabilă reflectă mediul foarte dinamic și complex în care își desfășoară activitatea profesioniștii contabili. Durata unui ciclu de revizuire normal poate fi de trei până la cinci ani, dar poate fi adecvat să se realizeze revizui mai frecvente, de exemplu pentru a lua în considerare modificările legilor, ale reglementărilor și ale standardelor relevante pentru profesioniștii contabili.

Activitatea de reflectare (a se vedea punctul 13)

- A37. Activitatea de reflectare este procesul iterativ prin care profesioniștii contabili continuă, în toate etapele carierei lor, să își dezvolte competența profesională prin analizarea experiențelor lor (reale sau simulate) în vederea îmbunătățirii acțiunilor lor viitoare.
- A38. Cele mai realiste experiențe asupra cărora se poate reflecta ar putea fi cele de la locul de muncă. Atunci când acest lucru nu este posibil sau adecvat, simulările unor experiențe „din viața reală” sau analizarea cazurilor relevante care țin de domeniul public ar putea constitui, de asemenea, alternative potrivite.
- A39. Documentarea activității de reflectare poate include:
- (a) Evidențe privind învățarea;
 - (b) Evidențe privind reflectarea;
 - (c) Portofolii privind dezvoltarea personală; sau
 - (d) Jurnale privind incidentele critice.
- A40. În oferirea candidaților la titlul de profesionist contabil și profesioniștilor contabili de îndrumări cu privire la natura, formatul și conținutul documentației care trebuie păstrată pentru activitatea de reflectare și la tipurile de situații etice care trebuie documentate, organizațiile membre ale IFAC pot ține cont de factori cum ar fi dispozițiile legale, de reglementare și privind confidențialitatea. De exemplu, anumite situații etice ar putea fi sensibile și ar putea face obiectul unor acțiuni legale sau disciplinare și prin urmare documentarea și discutarea lor de către candidații la titlul de profesionist contabil nu ar fi adecvate.
- A41. Organizațiile membre ale IFAC pot lua, de asemenea, în considerare oferirea unor îndrumări cu privire la modul în care activitatea de reflectare trebuie sprijinită în practică de către supraveghetorii în ce privește experiența practică.

Evaluarea formală a valorilor, eticii și atitudinilor profesionale (a se vedea punctul 14)

- A42. IES 6, *Dezvoltarea profesională inițială – evaluarea formală a competenței profesionale* (2026), prevede principiile care se aplică pentru proiectarea, furnizarea și supravegherea activităților de evaluare realizate pentru a evalua în mod formal valorile, etica, atitudinile profesionale și alte elemente care țin de competența profesională.
- A43. Diferite activități de evaluare formale pot fi utilizate pentru a evalua valorile, etica și atitudinile profesionale ale candidaților la titlul de profesionist contabil. Activitățile de evaluare a DPI pot fi furnizate în diferite formate. Câteva exemple de formate pot include: (a) examinări scrise sau realizate pe calculator, (b) prezentări, (c) studii de caz, (d) simulări, (e) evaluări la locul de muncă de către angajatori și (f) portofolii cu probe privind finalizarea activităților la locul de muncă. Studiile de caz și simulările sunt câteva exemple de formate care le permit candidaților la titlul de profesionist contabil să își dezvolte și să demonstreze nivelul necesar de competență profesională legată de valorile, etica și atitudinile profesionale în cadrul unui program de educație profesională contabilă.

Descrierea nivelurilor cunoștințelor

Această descriere a nivelurilor cunoștințelor este un suport pentru utilizarea obiectivelor educaționale din cadrul publicațiilor cum ar fi Standardele Internaționale de Educație (IES-urile) 2, 3 și 4. Anexa descrie trei niveluri ale cunoștințelor. Aceste descrieri, împreună cu verbele directive utilizate în obiectivele educaționale, furnizează informații care le ajută pe organizațiile membre ale IFAC să-și proiecteze programe de educație profesională contabilă pentru o diversitate de roluri și specializări profesionale contabile.

Nivelul cunoștințelor	Descriere
De bază	În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe: - Definirea, explicarea, sintetizarea și interpretarea principiilor și teoriilor de bază privind ariile de competență tehnică relevante în vederea îndeplinirii sarcinilor în timpul desfășurării activității sub o supervizare adecvată; - Realizarea sarcinilor desemnate prin utilizarea abilităților profesionale adecvate; - Recunoașterea importanței valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în realizarea sarcinilor desemnate; - Soluționarea unor probleme simple și înaintarea sarcinilor sau problemelor complexe către supervizori sau cei care dețin cunoștințe de specialitate; și - Furnizarea de informații și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbală și scrisă. Obiectivele educaționale de la nivelul de bază sunt corelate cu medii de lucru care sunt caracterizate prin niveluri reduse de ambiguitate, complexitate și incertitudine.
Intermediar	În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe: - Aplicarea, compararea și analiza independente ale principiilor și teoriilor de bază din ariile de competență tehnică relevante în scopul îndeplinirii sarcinilor de lucru și luării deciziilor; - Combinarea competențelor tehnice și abilităților profesionale în vederea îndeplinirii sarcinilor de lucru; - Aplicarea valorilor, eticii și atitudinilor profesionale în sarcinile de lucru; și - Prezentarea informațiilor și explicarea ideilor într-o manieră clară, utilizând mijloace de comunicare verbală și scrisă, părților interesate din domeniul contabil și din alte domenii. Obiectivele educaționale de la nivelul intermediar sunt corelate cu medii de lucru care sunt caracterizate prin niveluri moderate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.

Nivelul cunoștințelor	Descriere
Avansat	În mod normal, obiectivele educaționale aferente unei arii de competență se concentrează pe: • Selectarea și integrarea principiilor și teoriilor din diferite arii de competență tehnică în vederea gestionării și coordonării proiectelor și sarcinilor de lucru, precum și pentru a face recomandări adecvate pentru nevoile părților interesate; • Integrarea competențelor tehnice și abilităților profesionale în vederea gestionării și coordonării proiectelor și sarcinilor de lucru; • Luarea deciziilor privind măsurile corespunzătoare pe baza valorilor, eticii și atitudinilor profesionale; • Evaluarea, cercetarea și soluționarea unor probleme complexe cu supervizare limitată; • Anticiparea, consultarea adecvată și elaborarea de soluții pentru probleme și aspecte complexe; și • Prezentarea și explicarea consecvențe ale informațiilor relevante într-o manieră convingătoare unei varietăți de părți interesate. Obiectivele educaționale de la nivelul avansat sunt corelate cu medii de lucru care sunt caracterizate prin niveluri ridicate de ambiguitate, complexitate și incertitudine.

Proiectele de expunere, documentele consultative și alte publicații ale IFAC sunt publicate de IFAC și intră sub incidența drepturilor de autor ale IFAC.

IFAC nu își asumă responsabilitatea pentru pierderile cauzate niciunei persoane care acționează sau decide să nu acționeze pe baza materialului din această publicație, indiferent dacă astfel de pierderi sunt cauzate de neglijență sau din alte motive.

Logoul IFAC, „International Federation of Accountants”, „International Education Standards”, „IES” și „IFAC” sunt mărci comerciale înregistrate și mărci de serviciu ale IFAC în SUA și în alte țări.

Drepturi de autor © martie 2025 ale International Federation of Accountants (IFAC). Toate drepturile rezervate. Este necesară permisiunea scrisă a IFAC pentru reproducerea, stocarea, transmiterea sau pentru utilizarea acestui document în scopuri similare, cu excepția cazurilor în care documentul este utilizat doar în scop individual și necomercial. Contactați permissions@ifac.org.

Documentul *Standardul Internațional de Educație 4, Dezvoltarea profesională inițială – valorile, etica și atitudinile profesionale (revizuit)*, publicat de International Federation of Accountants (IFAC) în martie 2025 în limba engleză, a fost tradus în limba română de Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR) în iulie 2025 și a fost reprodus cu permisiunea IFAC. Textul aprobat al tuturor publicațiilor IFAC este cel publicat de IFAC în limba engleză. IFAC nu își asumă nicio responsabilitate pentru acuratețea și caracterul complet ale traducerii sau pentru orice acțiuni care ar putea decurge ca urmare a acesteia.

Textul în limba engleză al documentului *Standardul Internațional de Educație 4, Dezvoltarea profesională inițială – valorile, etica și atitudinile profesionale (revizuit)* © 2025 al IFAC. Toate drepturile rezervate.

Textul în limba română al documentului *Standardul Internațional de Educație 4, Dezvoltarea profesională inițială – valorile, etica și atitudinile profesionale (revizuit)* © 2025 al IFAC. Toate drepturile rezervate.

Titlul original: *International Education Standard 4, Initial Professional Development – Professional Values, Ethics and Attitudes (Revised)*

Contactați permissions@ifac.org pentru permisiunea de a reproduce, a stoca, a transmite sau a utiliza acest document în alte scopuri similare.

Publicat de:

529 Fifth Avenue, New York, NY 10017
T + 1 (212) 286-9344 F + 1 (212) 286-9570
www.ifac.org